

**VILNIAUS UNIVERSITETO DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS
(Bendrauniversitetinis dalykas)**

Mokslų sritis/ys, kryptis/ys (kodai)	Gamtos mokslai (N 000): Biologija (N 010) Socialiniai mokslai (S 000): Psichologija (S 006)			
Fakultetas, Institutas, Katedra /Klinika	Medicinos fakultetas Klinikinės medicinos institutas Skubios medicinos klinika			
Dalyko pavadinimas (ECTS kreditai, val.)	Skubios pagalbos pagrindai 8 kreditai (212 val.)			
Dalyko studijų būdas	Paskaitos	Seminarai	Konsultacijos	Individualus darbas
ECTS kreditai	1	1	2	4
Dalyko vertinimo būdas (vertinama 10 balų sistemoje)	<p>Pranešimo pristatymas ir vertinimas: pranešimas pristatomas tiksline tema, kuri derinama su koordinuojančiais dėstytojais (doktorantas turi išanalizuoti, apžvelgti ir pristatyti naujausias mokslines publikacijas, susijusias su atitinkama tema).</p> <p>Pranešimo vertinimo kriterijai (minimalus įskaitomas balas – 5):</p> <p>a) pateiktos medžiagos aktualumas, naujumas ir atitikimas pasirinktai temai (2 balai);</p> <p>b) bendra pranešimo struktūra ir apimtis, aiškus žinių pateikimas, argumentacija, glaustumas ir konkretumas (2 balai);</p> <p>c) apibendrinimas, išvadų pristatymas ir pagrindimas (1 balas);</p> <p>d) probleminių klausimų iškelimas, apžvelgtų žinių taikymo savajame disertaciniame darbe pateikimas (3 balai);</p> <p>e) vaizdinių priemonių organizavimas, gebėjimas dalyvauti diskusijoje, klausimų valdymas, oratoriniai gebėjimai (2 balai).</p>			
DALYKO KURSO TIKSLAS				
Dalyko tikslas – suteikti gilesnių teorinių ir praktinių žinių apie skubios medicinos pagalbos teikimą. Kokie yra skubios pagalbos terminai, kas yra auksinė valanda ir jos sąvoka.				
PAGRINDINĖS DALYKO TEMOS				
<p>Žmogaus anatomijos, fiziologijos, patologijos, ligų etiologijos, patogenezės, simptomatikos, simptomų ir sindromų diagnostikos pagrindai. Ligų profilaktikos principai. Ūmių ligų ir gyvybei pavojingų būklių etiologijos ir patogenezės pagrindai, ūmių gyvybei pavojingų būklių simptomai bei jų galimos komplikacijos. Staigios mirties etiologija, diagnostika, pirminė ir antrinė profilaktika, ir pradinio gaivinimo principai. Pagrindinius gyvybės požymių (sąmonės, kvėpavimo, širdies veiklos) įvertinimas. Sportas ir aritmijos: rekomendacijos dėl sporto, fizinio krūvio ir vairavimo esant įvairiems laidumo ir ritmo sutrikimams.</p> <p>Pagalbą teikiančiojo apsauga, rekomendacijos dėl gaivinimo metodikos COVID-19 infekcijos fone ir kitų pavojingų infekcijų atvejais.</p> <p>Kaip gaivinti netekusius sąmonės, skenduolius, pakaruoklius, užspringus, kvėpavimo takų valdymas, užspringimo mechanizmas, kaip gaivinti- ištikus šoko,</p>				

patyrus saulės smūgį ar elektros traumą. Pavoingos gyvybei būklės dėl ūmių ligų, apsinuodijimų vaistais, narkotinėmis medžiagomis.

Pavoingos būklės- traumų, nušalimo bei nudegimo atvejais. Skausmo malšinimas, kas yra pavojingas kraujavimas, pavojingo kraujavimo sąvoka, kaip atlikti kraujavimo stabdymą. Anafilaksinis šokas ir pirmoji pagalba anafilaksinio šoko metu. Defibriliacija ir defibriliatorių ypatumai, automatiniai defibriliatoriai, jų veikimo principai, indikacijos defibriliacijai, pradinio gaivinimo įgūdžiai, Europos gaivinimo tarybos gairės. Kaip atlikti kraujavimo stabdymą. Kas yra politrauma, pirmoji pagalba traumos atveju, pažeistos srities imobilizavimas, auksinės valandos sąvoka, akių traumos, pirmoji pagalba akių traumos stveju.

Koma, komos skalė, komos įvertinimas balais. Ūmūs koronariniai sindromai. Miokardo infarktas su ST pakilimu, be ST pakilimo, medicinos pagalbos teikimo principai. Kas yra klasteriai ir jų nauda. Pirmoji pagalba išeminio ir hemoraginio insulto atvejais, insulto patogenezė. Auksinė valanda ištikus insultui. Traukuliai, sąmonės sutrikimai, galvos skausmas. Ūmūs psichikos sutrikimai, ūmios būklės ir jų valdymas. Kas yra septinė būklė ir sepsis. Antibiotikų skyrimas, kas yra per ilgas ar per trumpas gydymas antibiotikais.

Kas yra terapinė hipotermija, terapinės hipotermijos galimybės Lietuvoje. Kas organų donorystė, organų donorystė po mirties- mitai ir tikrovė.

SVARBIAUSIA REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA

1. 2019 ESC Guidelines on the diagnosis and management of acute pulmonary embolism. European Heart Journal 2019.
2. Tintinalli's Emergency Medicine: A Comprehensive Study Guide, Judith E. Tintinalli, O. John Ma, Donald M. Yealy, Garth D. Meckler, J. Stephan Stapczynski, David M. Cline, Stephen H. Thomas, 9th edition, ISBN: 1260019934, 2019.
3. European Resuscitation Council COVID-19 Guidelines, 2019.
4. Europos reanimacijos tarybos gaivinimo gairės 2021 m.
5. The ESC Textbook of Intensive and Acute Cardiovascular Care / Edited by M.Tubaro et al. 2nd ed. Oxford, 2015.
6. Rosen's Emergency Medicine: Concepts and Clinical Practice: Volume - 1&2, 9e 9th Edition. Ron Walls MD (Author), Robert Hockberger MD (Author), Marianne Gausche-Hill MD FACEP FAAP (Author), 2018.
7. Cardiology : practicals aspects. Mekhman N. Mamedov, First edition, Moscow, 2021.
8. European Resuscitation Council and European Society of Intensive Care Medicine Guidelines 2021: Post-resuscitation care Jerry P. Nolan, Claudio Sandroni, Bernd W. Böttiger, Alain Cariou, Tobias Cronberg g , Hans Friberg, Cornelia Genbrugge, Kirstie Haywood, Gisela Lilja, Ve´ronique R.M. Moolaert, Nikolaos Nikolaou, Theresa Mariero Olasveengen, Markus B. Skrifvars, Fabio Taccone, Jasmeet Soar.
9. European Resuscitation Council Guidelines 2021: Ethics of resuscitation and end of life decisions Spyros D. Mentzelopoulos, Keith Couper, Patrick Van de Voorde, Patrick Druwe, Marieke Blom, Gavin D. Perkins, Ileana Lulic , Jana Djakow , Violetta Raffay , Gisela Lilja , Leo Bossaert.
10. 2021 ESC Guidelines for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure Developed by the Task Force for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure of the European Society of Cardiology (ESC) With the special contribution of the Heart Failure Association (HFA) of the ESC Authors/Task Force Members: Theresa A. McDonagh (Chairperson) (United Kingdom), Marco Metra (Chairperson) (Italy), Marianna Adamo (Task Force Coordinator) (Italy), Roy S. Gardner (Task Force Coordinator) (United Kingdom),

Andreas Baumbach (United Kingdom), Michael Böhm (Germany), Haran Burri (Switzerland), Javed Butler (United States of America), Jelena Celutkienė (Lithuania), Ovidiu Chioncel (Romania), John G.F. Cleland (United Kingdom), Andrew J.S. Coats (United Kingdom), Maria G. Crespo-Leiro (Spain), Dimitrios Farmakis (Greece), Martine Gilard (France), Stephane Heymans

11. European Resuscitation Council Guidelines 2021: Cardiac arrest in special circumstances Carsten Lott, Anatolij Truhla' r, Annette Alfonzo, Alessandro Barelli, Violeta Gonza'lez-Salvado, Jochen Hinkelbein, Jerry P. Nolan, Peter Paal, Gavin D. Perkins, Karl-Christian Thies, Joyce Yeung, David A. Zideman, Jasmeet Soar, the ERC Special Circumstances Writing Group Collaborators.

12. European Resuscitation Council Guidelines 2021: Executive summary Gavin D. Perkins, Jan-Thorsen Gra'sner, Federico Semeraro, Theresa Olasveengen, Jasmeet Soarf, Carsten Lott, Patrick Van de Voorde, John Madarj, David Zideman, Spyridon Mentzelopoulos, Leo Bossaert m, Robert Greif, Koen Monsieurs, Hildigunnur Svavarsdo'ttir, Jerry P. Nolan, on behalf of the European Resuscitation Council Guideline Collaborators.

13. Adult Basic Life Support 2020 International Consensus on Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care Science With Treatment Recommendations Theresa M. Olasveengen, Mary E. Mancini, Gavin D. Perkins, Suzanne Avis, Steven Brooks, Maaret Castre'n, Sung Phil Chung, Julie Considine, Keith Couper, Raffo Escalante, Tetsuo Hatanaka, Kevin K.C. Hung, Peter Kudenchuk, Swee Han Lim, Chika Nishiyama, Giuseppe Ristagno, Federico Semeraro, Christopher M. Smith, Michael A. Smyth, Christian Vaillancourt, Jerry P. Nolan, Mary Fran Hazinski, Peter T. Morley, On behalf of the Adult Basic Life Support Collaborators.

14. European Resuscitation Council Guidelines 2021: Epidemiology of cardiac arrest in Europe Jan-Thorsten Gra'sner, Johan Herlitz, Ingvild B.M. Tjelmeland, Jan Wnent, Siobhan Masterson, Gisela Lilja, Berthold Bein, Bernd W. Bo'ttiger, Fernando Rosell-Ortiz, Jerry P Nolan, Leo Bossaert, Gavin D. Perkins.

KONSULTUOJANTYS DĚSTYTOJAI

1. Dalyką koordinuojantis dėstytojas: Pranas Šerpytis (prof. dr.)

2. Robertas Stasys Samalavičius (prof. dr.)

3. Ieva Jovaišienė (doc. dr.)

PATVIRTINTA:

Vilniaus universiteto Medicinos ir sveikatos mokslų Doktorantūros mokyklos Tarybos posėdyje 2022 m. birželio mėn. 15 d.

Tarybos pirmininkė prof. Janina Tutkuvienė